

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Εγκρίθηκε από την Ομάδα του ΕΑΚ στις 18.5.2021

Ο τρόπος με τον οποίο εργαζόμαστε δεν θα είναι ποτέ ο ίδιος. Η τεχνολογική επανάσταση που βιώνουμε οδηγεί σε πρωτοφανή τεχνική πρόοδο και νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες. Το παγκόσμιο εμπόριο, ένα ισχυρό κοινό νόμισμα, τα ευρωπαϊκά βιομηχανικά και περιβαλλοντικά πρότυπα και μια ισχυρή ενιαία αγορά δημιουργούν έναν ενάρετο κύκλο επιτυχημένων εταιρειών, περισσότερα φορολογικά έσοδα και περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας. Η πρόοδος οδηγεί στην ευημερία. Ταυτόχρονα, αυτή η τεχνολογική επανάσταση αλλάζει ριζικά τα οικονομικά πρότυπα, τα κοινωνικά συστήματα και την αγορά εργασίας.

Ως χριστιανοδημοκράτες, υποστηρίζουμε την αξιοποίηση του πλήρους δυναμικού της τεχνολογικής επανάστασης, με την διασφάλιση, ταυτόχρονα, ότι όλοι στην κοινωνία μας έχουν την ευκαιρία να συμμετέχουν σε αυτή την ευημερία. Κανείς δεν πρέπει να μείνει στο περιθώριο και πρέπει να υπερασπιστούμε πολιτικές που λαμβάνουν υπόψη τη δημογραφική πρόκληση και προωθούν ίσες ευκαιρίες για όλους, ιδίως όσους πλήττονται περισσότερο από την κρίση, όπως οι ευάλωτες ομάδες, οι οικογένειες, η νέα γενιά και οι ηλικιωμένοι. Πιστεύουμε ότι οι αξίες μας είναι πιο έγκυρες από ποτέ και αποτελούν το ισχυρότερο σημείο εκκίνησης για τον σχεδιασμό του μέλλοντος. Συνδυάζουν τα καλύτερα στοιχεία από έναν συντηρητικό, φιλελεύθερο και χριστιανικό-κοινωνικό τρόπο σκέψης. Η έννοια της κοινωνικής οικονομίας της αγοράς και η ισορροπία μεταξύ ελευθερίας και απρόσκοπτης ανάπτυξης του ατόμου, αφενός, και αλληλεγγύης προς όλους στην κοινωνία, αφετέρου, αποτελούν βασικές απαντήσεις στις προκλήσεις της εποχής μας.

Αυτό πρέπει να επιτευχθεί με βάση την παροχή αξιοπρεπούς εργασίας με γνώμονα την αξιοπρέπεια και την αξία, και τη

δημιουργία μιας κοινωνίας, η οποία δεν είναι απλώς το άθροισμα ατομικών προσπαθειών. Συνεπάγεται ότι η Ευρώπη, με τα κράτη μέλη της, πρέπει να αναλάβει δράση ώστε να διασφαλιστεί ο σεβασμός προς την εργασία και η δίκαιη αμοιβή. Οι μισθοί πρέπει να επιτρέπουν στους ανθρώπους να ζουν αξιοπρεπώς. Συνεπάγεται, επίσης, επιχειρηματική ελευθερία και ισότιμους όρους ανταγωνισμού στο εμπόριο, στην ενιαία αγορά και στις διεθνείς εμπορικές της σχέσεις. Ωστόσο, η οικονομία είναι στην υπηρεσία όλων των ανδρών και των γυναικών, και όχι το αντίστροφο. Ισχυρή ενιαία αγορά, κοινωνική σταθερότητα και δικαιοσύνη συμβαδίζουν. Για να μπορέσει η ενιαία αγορά να αναπτύξει πλήρως τις δυνατότητές της και προκειμένου να καταστεί δυνατός ο θεμιτός ανταγωνισμός, είναι αναγκαία επαρκή ελάχιστα πρότυπα, μεταξύ άλλων όσον αφορά την επαγγελματική ασφάλεια, την προστασία των ευάλωτων ομάδων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και δίκαια πρότυπα απόσπασης, καθώς και ειδική στήριξη των μειονεκτούσων περιοχών μέσω των διαρθρωτικών ταμείων.

Αυτή η κοινωνική πολιτική αποτελούσε μέρος των Συνθηκών της Ρώμης με τις οποίες δημιουργήθηκε η ΕΟΚ, στοιχείο που τονίζει τον πρωταρχικό χαρακτήρα που έχει ο στόχος της κοινωνικής προόδου και της ισόρροπης οικονομικής ανάπτυξης. Είναι καθήκον μας να συνεχίσουμε αυτή την κληρονομιά και να τη μεταφέρουμε στον 21ο αιώνα. Όταν τα έξι ιδρυτικά κράτη μέλη της ΕΕ συνήλθαν το 1957-58, αντιμετώπισαν επίσης πρωτοφανείς οικονομικές, κοινωνιακές και τεχνολογικές αλλαγές. Γνώριζαν ότι: η πρόοδος πρέπει να είναι τόσο οικονομική όσο και κοινωνική, στην οποία όλοι μπορούν να διαδραματίσουν ρόλο ανάλογα με τις ικανότητές τους, προκειμένου να δημιουργηθεί μια νέα κοινότητα και μια νέα κοινωνία που θα βασίζεται σε μια ελεύθερη,

ανοικτή και δίκαιη κοινωνική οικονομία της αγοράς που θα επιτρέπει στις οικονομίες να αναπτύσσονται κατά τρόπο ώστε να μειώνονται η φτώχεια και οι ανισότητες.

Διατήρηση των ευκαιριών την εποχή της νόσου COVID-19

Αυτή η δέσμευση για μια κοινωνική οικονομία της αγοράς είναι πλέον περισσότερο αναγκαία από ποτέ. Ο βαθύς οικονομικός και κοινωνικός αντίκτυπος της νόσου COVID-19 είναι απλώς το πιο πρόσφατο παράδειγμα που καταδεικνύει γιατί πρέπει να αντιμετωπίσουμε τα κοινωνικά ζητήματα σε ευρωπαϊκό επίπεδο: όχι με σκοπό να ρυθμιστεί κάθε λεπτομέρεια, αλλά προκειμένου να υποστηριχθούν τα κράτη μέλη και να διασφαλιστεί ότι η ισότητα ευκαιριών παραμένει στο επίκεντρο του ευρωπαϊκού εγχειρήματος, ενώ, παράλληλα, τηρείται η αρχή της επικουρικότητας.

Η νόσος COVID-19 έχει δυσανάλογο αντίκτυπο στα διάφορα κράτη μέλη, στις διάφορες περιφέρειες και στις διάφορες ομάδες της κοινωνίας μας, με τις σοβαρότερες επιπτώσεις στις πλέον ευάλωτες ομάδες. Η πανδημία αποκάλυψε πολλές υφιστάμενες ανισοροπίες και επιτάχυνε επικίνδυνες κοινωνικές τάσεις. Πολλά μέσα διαβίωσης απειλούνται από την οικονομική κάμψη. Λαμβάνοντας τούτο υπόψη, συμφωνήσαμε ότι στα εθνικά μέτρα πρέπει να προστεθούν μέτρα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως το πρόγραμμα SURE, ώστε να παρασχεθεί ένα έκτακτο μέτρο οικονομικής και κοινωνικής αλληλεγγύης στην Ευρώπη. Το σύστημά του που βασίζεται στον δανεισμό αποκλείει τον ηθικό κίνδυνο, ενώ, ταυτόχρονα, εξοπλίζει όλα τα ευρωπαϊκά κράτη μέλη με τα απαραίτητα μέσα, προκειμένου να παρασχεθεί ένα δίκτυο ασφαλείας κατά τη διάρκεια αυτής της πανδημίας, να στηριχθούν τα εθνικά συστήματα μειωμένου ωραρίου εργασίας και να αποφευχθούν μαζικές απολύσεις. Το μέσο, το οποίο χρηματοδοτείται μέσω κοινών δανείων που εκδίδονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και διασφαλίζονται από εγγυήσεις των κρατών μελών, αποτελεί σαφή ένδειξη της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης σε περιόδους κρίσης.

Βλέπουμε στο SURE το Ευρωπαϊκό Σύστημα Αντασφάλισης Ανεργίας που ανακοίνωσε η πρόεδρος της Επιτροπής Ursula von der Leyen, τώρα που οι οικονομικές επιπτώσεις της κρίσης διαρκούν περισσότερο από ό, τι προβλεπόταν. Συνεπώς, το μέσο θα πρέπει να παραταθεί ενόσω διαρκεί η τρέχουσα κατάσταση εξαίρεσης, να εξακολουθήσει να βασίζεται σε δάνεια και να ενεργοποιείται μόνο σε περίπτωση σοβαρών εξωτερικών χρηματοπιστωτικών/οικονομικών κλυδωνισμών.

Ανάπτυξη των κατάλληλων δεξιοτήτων για το μέλλον

Στο πλαίσιο της απόκρισής μας στη νόσο COVID-19, θέλουμε να ενισχύσουμε την ανταγωνιστικότητα των οικονομιών μας, διασφαλίζοντας ότι όλοι στις κοινωνίες μας διαθέτουν τις κατάλληλες δεξιότητες για να βρουν εργασία και να εκπληρώσουν τα ταλέντα τους, ιδίως δε η νέα γενιά που πλήττεται σήμερα από την κρίση που προκάλεσε η νόσος COVID-19. Πρέπει να επενδύσουμε σε ανθρώπινο κεφάλαιο και γνώσεις προκειμένου να ανταποκριθούμε στις απαιτήσεις της σύγχρονης αγοράς εργασίας. Η νέα γενιά πλήττεται ιδιαίτερα από υψηλά επίπεδα ανεργίας, ενώ πολλοί εργοδότες δεν μπορούν να καλύψουν κενές θέσεις εργασίας διότι δεν μπορούν να βρουν άτομα με τις κατάλληλες δεξιότητες.

Είναι απαραίτητο να ενισχυθούν τα εκπαιδευτικά προγράμματα της ΕΕ, με παράλληλη ευθυγράμμιση της κατάρτισης και της εκπαίδευσης με τις ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας του μέλλοντος, να στηριχθούν οι εργαζόμενοι και οι εκπαιδευτικοί όσον αφορά την κατάρτιση με τις κατάλληλες δεξιότητες, καθώς και να πραγματοποιηθούν επενδύσεις σε ψηφιακές υποδομές. Σημαντικό μέρος των κονδυλίων που παρέχονται από το σχέδιο ανάκαμψης στο πλαίσιο του μέσου «Next Generation EU» θα πρέπει να αξιοποιηθεί για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση.

Θέλουμε επίσης η ΕΕ να αναπτύξει νέες ψηφιακές πλατφόρμες για διασυννοριακή εκπαίδευση και ευκαιρίες απασχόλησης.

Τα μέτρα αυτά δεν θα πρέπει να περιορίζονται μόνο στην προσπάθεια για άμεση ανάκαμψη. Οι προβλέψεις δείχνουν ότι, στο μέλλον, περισσότεροι άνθρωποι στην ΕΕ θα απασχολούνται σε θέσεις εργασίας υψηλής ειδίκευσης, ενώ η ανάγκη για θέσεις εργασίας χαμηλής ειδίκευσης αναμένεται να μειωθεί. Συνεπώς, πρέπει να μεταρρυθμιστούν και να επικαιροποιηθούν συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης χωρίς αποκλεισμούς, ώστε να προσαρμοστούν τα προσόντα των εργαζομένων στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων και στην Πράσινη Συμφωνία και στην ψηφιοποίηση. Γενικά, η πολιτική αυτή θα πρέπει να συνάδει με τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, την Πράσινη Συμφωνία και την ψηφιοποίηση.

Η εκπαίδευση αποτελεί επένδυση στο κοινό μας μέλλον και ένα από τα κύρια μέσα εξέλιξης και αυτοπραγμάτωσης κάθε ατόμου. Έχει θετικό αντίκτυπο στην κοινωνική

συναχή που αποτελεί προϋπόθεση για την οικονομική ανάπτυξη, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την απασχόληση.

Ψηφιακή ενιαία αγορά: Ευκαιρία αντί υπερβολικής ρύθμισης

Πιστεύουμε ότι η αυξανόμενη ψηφιοποίηση της αγοράς εργασίας και οι συναφείς νέες τεχνολογίες θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως ευκαιρία και όχι ως απειλή. Θέλουμε τα ψηφιακά επιχειρηματικά μοντέλα, μαζί με τις αντίστοιχες νέες ευκαιρίες απασχόλησης, να ευδοκιμήσουν στην Ευρώπη. Θέλουμε η ήπειρός μας να καταστεί παγκόσμιο επιχειρηματικό κέντρο.

Θέλουμε οι διαδικτυακές αγορές, οι πάροχοι εφαρμογών και η οικονομία της περιστασιακής απασχόλησης να υπόκεινται στη φορολογία και στους κανόνες της αγοράς εργασίας, όπως και οι παραδοσιακές επιχειρήσεις, και, παράλληλα, να διασφαλίζονται η προστασία και η εμπιστοσύνη των καταναλωτών.

Η ψηφιοποίηση της αγοράς εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της εργασίας σε πλατφόρμες, θα πρέπει να σέβεται το έργο των κοινωνικών εταίρων και δεν θα πρέπει να οδηγεί σε νέο τύπο καθεστώτος απασχόλησης. Θέλουμε να καταπολεμήσουμε την ψευδή αυτοαπασχόληση με σαφή κριτήρια για τη διάκριση του καθεστώτος απασχόλησης των εργαζομένων και των ανεξάρτητων εργολάβων. Οι νεοφυείς και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι ελεύθερες να χρησιμοποιούν καινοτόμα μοντέλα εργασίας, χωρίς να παρεμποδίζουν τον θεμιτό ανταγωνισμό, να παραβιάζουν τους κανόνες της αγοράς εργασίας ή να αποφεύγουν τις πληρωμές κοινωνικής ασφάλισης.

Οι υπάλληλοι και οι εργαζόμενοι θα πρέπει επίσης να επωφελούνται από τις διαδικασίες ψηφιοποίησης, όπως με τη θέσπιση ενός δίκαιου πλαισίου για την εργασία στο σπίτι, με την παροχή συστημάτων ενισχυμένης υποστήριξης τεχνητής νοημοσύνης, ενώ, παράλληλα, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το δικαίωμά τους στην αποσύνδεση. Θέλουμε να διασφαλίσουμε ότι η πολυμορφία των θέσεων εργασίας και η ευελιξία όσον αφορά τον χρόνο και τον τόπο εργασίας εναπόκεινται στην οικειοθελή επιλογή και δεν συνιστούν παραβίαση των δικαιωμάτων των εργαζομένων.

Παροχή πλαισίου αντί ρύθμισης των κατώτατων μισθών

Εκφράζουμε την ικανοποίησή μας για το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέφυγε να αναπτύξει έναν δεσμευτικό τύπο για τον καθορισμό κατώτατων μισθών, ενώ πρότεινε έναν κοινό ευρωπαϊκό τρόπο για την εξασφάλιση επαρκούς αμοιβής για όλους και την εξάλειψη των αθέμιτων πρακτικών και της υποβάθμισης των προτύπων κοινωνικής προστασίας για τους εργαζομένους μας. Στο επίκεντρο της πρότασης βρίσκεται η προώθηση των αναφαίρετων δικαιωμάτων των κρατών μελών και της αρχής της επικουρικότητας, η οποία διέπει την προσέγγισή μας όσον αφορά την κοινωνική πολιτική.

Η ευημερία της Ευρώπης δεν βασίζεται σε αποφάσεις που λαμβάνονται κεντρικά, αλλά σέβεται τους νόμους, τα έθιμα και τις παραδόσεις των κρατών μελών και των περιφερειών της, ιδίως σε έναν τόσο ευαίσθητο τομέα όπως η κοινωνική πολιτική. Ωστόσο, το ευρωπαϊκό πνεύμα και η ανθρωποκεντρική οικονομική και κοινωνική προσέγγιση συνεπάγονται επίσης το αίσθημα της ενότητας και της ένταξης και πρέπει να παρέχονται λύσεις για την πρόληψη της (εργασιακής) φτώχειας, των αθέμιτων πρακτικών και του ανταγωνισμού προς τα κάτω. Η πρόταση για τους ευρωπαϊκούς κατώτατους μισθούς θα πρέπει να συνάδει με την αρχή 6 του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, παρέχοντας σε όλους τη δυνατότητα για αξιοπρεπή διαβίωση, όπου και αν εργάζονται.

Στο επίκεντρο της παρούσας πρότασης πρέπει να βρίσκεται ο σεβασμός των εθνικών παραδόσεων, καθώς και η ελευθερία και η ενίσχυση του ρόλου των κοινωνικών εταίρων. Επομένως, η προσέγγισή μας δεν συνίσταται στο να αλλάξουμε ό,τι λειτουργεί ικανοποιητικά σε εθνικό επίπεδο αλλά, αντ' αυτού, να ενισχύσουμε τα υφιστάμενα εθνικά συστήματα με ιδιαίτερη έμφαση στον κοινωνικό διάλογο, τις συλλογικές διαπραγματεύσεις και τη δεσμευτική ισχύ τους. Η επικουρικότητα και η αλληλεγγύη συμβαδίζουν και αποτελούν τις δύο όψεις του ίδιου νομίσματος. Ωστόσο, πρέπει να αναπτυχθούν δίκτυα ασφαλείας με ελάχιστα πρότυπα ώστε να διασφαλιστεί ότι όλοι οι εργαζόμενοι στην Ένωση αμείβονται δίκαια και ότι μπορούν να εξαλειφθούν οι χαμηλόμισθοι τομείς, οι άτυπες και επισφαλείς συνθήκες εργασίας και η διάλυση των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης.

Όταν τα κράτη μέλη επιλέγουν ελεύθερα τον

καθορισμό του κατώτατου μισθού σε επίπεδο που αποφασίζεται από το κράτος μέλος ή τους κοινωνικούς εταίρους του, θέλουμε να διασφαλίσουμε ότι αυτός αντιστοιχεί σε σαφώς καθορισμένους ελάχιστους κανόνες για τον σεβασμό των εργαζομένων, της αξιοπρέπειάς τους και των θεμελιωδών αρχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προς όφελος της επικουρικότητας, απορρίπτουμε νομικά δεσμευτικές συστάσεις και κριτήρια που καθορίζουν το επίπεδο του κατώτατου μισθού.

Διασφάλιση δικαιοσύνης με την καταπολέμηση καταχρηστικών πρακτικών

Ο ανοικτός χαρακτήρας της ενιαίας αγοράς και ευκαιρίες για όλους μπορούν να εξασφαλιστούν μόνο εάν η ΕΕ τηρήσει αυστηρή στάση έναντι κάθε καταχρηστικής πρακτικής. Επιθυμούμε, ως προτεραιότητα, να καταστεί η Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας πλήρως λειτουργική, να στηρίξει και να ενισχύσει την ικανότητα των εθνικών αρχών και επιθεωρήσεων εργασίας, καθώς και τους κοινωνικούς εταίρους, προκειμένου να διασφαλιστεί η δίκαιη κινητικότητα, η αποτελεσματική διασυννοριακή επιβολή των δικαιωμάτων των εργαζομένων και η αποτελεσματική αντιμετώπιση της απάτης σε βάρος της κοινωνικής ασφάλισης, των καταχρηστικών πρακτικών και των πρακτικών ντάμπινγκ, σε στενή συνεργασία με τις εθνικές και περιφερειακές αρχές.

Για να αντιταχθούμε στις καταχρηστικές πρακτικές και να διασφαλίσουμε την ίση μεταχείριση των εργαζομένων σε ολόκληρη την αλυσίδα των εργολάβων, θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε την καταχρηστική υπεργολαβία που χρησιμοποιεί τεχνητές ρυθμίσεις όπως οι εικονικές εταιρείες, η ψευδής εργασία μέσω εταιρείας προσωρινής απασχόλησης και η ψευδής αυτοαπασχόληση.

Για να παρασχεθεί τόσο στις εθνικές αρχές όσο και στην Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας το κατάλληλο εργαλείο για τον εντοπισμό καταχρηστικών πρακτικών, θα πρέπει να επιδιώξουμε να καταστήσουμε το σύστημα ηλεκτρονικής ανταλλαγής πληροφοριών για την κοινωνική ασφάλιση (EESSI) πλήρως λειτουργικό το συντομότερο δυνατόν. Θα διευκολύνει τις διασυννοριακές ανταλλαγές μεταξύ των ιδρυμάτων κοινωνικής ασφάλισης και θα επιταχύνει τον χειρισμό μεμονωμένων περιπτώσεων, χωρίς να επιφέρει πρόσθετη επιβάρυνση για τις επιχειρήσεις ή τους εργαζομένους. Επιπλέον, θα πρέπει να σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά τη θέσπιση ψηφιακού ευρωπαϊκού αριθμού κοινωνικής

ασφάλισης (ESSN), ο οποίος είναι απαραίτητος για να κατοχυρωθεί η ασφάλεια δικαίου, να εξασφαλιστεί η δίκαιη κινητικότητα και η προστασία και επιβολή των δικαιωμάτων των εργαζομένων.

Τούτο αναμένεται να συμβάλει στην ενίσχυση της διασυννοριακής προστασίας των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης, στην καταπολέμηση καταχρηστικών πρακτικών και στη βελτίωση της ικανότητας επιβολής της Ευρωπαϊκής Αρχής Εργασίας.

Φιλικές προς την οικογένεια πολιτικές

Υποστηρίζουμε πολιτικές που είναι φιλικές προς την οικογένεια και βοηθούν τα παιδιά να έχουν ένα καλύτερο ξεκίνημα στη ζωή τους και τους γονείς να επιτύχουν τη σωστή ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας και των οικογενειακών τους καθηκόντων. Η πορεία της ζωής του παιδιού εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον χρόνο και τη φροντίδα που λαμβάνει από τους γονείς του κατά τα πρώτα έτη της ζωής του. Εκφράζουμε την ανησυχία μας για τον αριθμό των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο, με κίνδυνο να εκτεθούν αργότερα σε ανεργία και φτώχεια, κατάσταση που σε πολλές περιπτώσεις επαναλαμβάνεται μεταξύ των γενεών.

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη πρέπει να ενθαρρύνουν τους εργοδότες να υιοθετήσουν φιλικά προς την οικογένεια μέτρα, όπως η δυνατότητα των γονέων να αξιοποιούν την τηλεργασία και να μειώνουν προσωρινά το ωράριο εργασίας τους χωρίς σημαντικές μισθολογικές περικοπές και την επαγγελματική κινητικότητα, προκειμένου να διασφαλίζουν τη φροντίδα και την εκπαίδευση των παιδιών τους. Είναι σημαντικό να διατηρηθούν τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την κρίση της πανδημίας για τη ρύθμιση της τηλεργασίας, χωρίς να ζημιωθούν οι εργοδότες ή οι εργαζόμενοι.

Είναι καθήκον μας να χαράξουμε και να βελτιώσουμε τις ευρωπαϊκές πολιτικές που διασφαλίζουν τον σεβασμό των δικαιωμάτων των παιδιών και της νεολαίας και εγγυώνται την ευημερία τους.